

Raadsinformatiebrief

Onderwerp

Implementatie Wvggz - Wzd

Datum

4 december 2019

Toelichting

Per 1 januari 2020 veranderen de landelijke wettelijke regels rondom de toepassing van 'verplichte zorg' voor mensen wiens gedrag als gevolg van een psychische stoornis een gevaar voor zichzelf of hun directe omgeving veroorzaakt of dreigt te veroorzaken. De bevoegdheden van de burgemeester en ons college wijzigen daardoor ook op onderdelen en er komen enkele nieuwe wettelijke taken bij. Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u hierover op hoofdlijnen.

Van opname- naar zorgwet: zorg-op-maat-gedachte staat centraal

Soms leidt een ernstige psychische aandoening bij iemand ertoe dat hij of zij een gevaar voor zichzelf of anderen is. Op dit moment is een verplichte opname in een instelling op basis van de Wet Bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Wet Bopz) vaak de enige manier om deze mensen te helpen en het gevaar weg te nemen.

Per 1 januari 2020 vervalt de Wet Bopz. Daarvoor in de plaats komen twee nieuwe wetten, de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) en de Wet zorg en dwang (Wzd). Ook onder de werking van de Wvggz en Wzd blijft de toepassing van verplichte zorg een uiterst middel, bedoeld voor die situaties waarin de mogelijkheid van vrijwillige zorg ontbreekt en de noodzaak tot toepassing van onvrijwillige zorg vanwege het (dreigend) ernstig nadeel desalniettemin geboden is.

Wet zorg en dwang (Wzd)

De Wet zorg en dwang regelt dat aan iemand met een psychogeriatrische stoornis (bijvoorbeeld dementie) of een verstandelijke beperking tegen zijn wil zorg verleend kan worden als dat nodig is om te voorkomen dat diegene zichzelf of iemand anders ernstig benadeelt.

Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)

De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg vormt het wettelijke kader voor alle andere mensen die te maken hebben met verplichte geestelijke gezondheidszorg.

Binnen de Wvggz en de Wzd zijn er meer mogelijkheden voor zorg op maat. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk om binnen de Wvggz verplichte zorg ook poliklinisch of bij iemand thuis te geven. Degene die zorg krijgt, kan dan makkelijker contact blijven houden met familie en vrienden en blijven deelnemen aan de samenleving. Als alle andere mogelijkheden voor

vrijwillige en verplichte zorg niet toereikend zijn, kan opname in een instelling als uiterste vorm van verplichte zorg in beeld komen.

Wettelijke taken gemeenten

Acute situaties

In spoedeisende crisissituaties is de burgemeester bevoegd om op basis van een door een psychiater afgegeven medische verklaring te besluiten tot het nemen van een 'crisismaatregel', (Wvggz) of een 'inbewaringstelling' (Wzd). Beide maatregelen bepalen op welke manier iemand tijdelijk verplichte zorg zal ontvangen.

Niet acute situaties

Onder de Wvggz rust op ons college de verplichting om meldingen over mensen die mogelijk verplichte zorg nodig hebben in behandeling te nemen en op de juiste waarde te schatten. Als gemeente dienen we eveneens een niet acuut meldpunt verward gedrag in te richten. Voor het aannemen en verwerken van meldingen in het kader van de Wvggz en verward gedrag richten we een telefonisch meldpunt in dat 24 uur per dag bereikbaar is.

In voorkomende gevallen zal ons college binnen 14 dagen na ontvangst van de melding de noodzaak van de inzet van verplichte geestelijke gezondheidszorg moeten vaststellen. Dit zal plaatsvinden aan de hand van een verkennend onderzoek. Indien de noodzaak van verplichte zorg blijkt, zullen wij de Officier van Justitie vragen een verzoekschrift tot een (rechterlijke) zorgmachtiging voor te bereiden.

Financiën

Om als lokale overheid de wettelijke taken vanaf 2020 te kunnen uitvoeren, heeft het Rijk financiële middelen beschikbaar gesteld. In de septembercirculaire is voor Laarbeek een budget van € 16.000 beschikbaar gesteld. De daadwerkelijke kosten zijn afhankelijk van het aantal crisismaatregelen en verkennende onderzoeken dat daadwerkelijk uitgevoerd wordt. Na een volledig boekjaar (2020) wordt duidelijk wat de daadwerkelijke kosten zullen zijn. Eveneens wordt dan duidelijk of de van het Rijk ontvangen financiële middelen voldoende zijn om de lokale kosten op te vangen. Om te garanderen dat de uitvoering van de Wvggz bekostigd kan worden is naast het budget voor de Wvggz ook een klein deel van het budget voor de ambulantisering van de GGZ gereserveerd. Middels de reguliere planning en control documenten (begroting en bestuur rapportages) informeren we u over de budgetuitnutting.

Vorbereidingsfase

Om optimaal voorbereid te zijn om deze nieuwe taken uit te voeren per 1 januari aanstaande, zijn een aantal zaken in gang gezet. We herijken bijvoorbeeld onze interne werkprocessen in relatie de nieuwe gemeentelijke taken, en sluiten zoveel mogelijk aan bij bestaande structuren. Ook werken we waar mogelijk samen als subregio Helmond – de Peel en is recent opdracht verstrekt aan GGZ Oost Brabant (Bemoeizorg) en LEVgroep (met onderaannemer Lumens) voor de uitvoering van gemeentelijke taken.

Hierbij is goede communicatie naar onze inwoners van belang.

Uiteraard houden wij uw raad rondom de uitvoering en toepassing van beide wetten op de hoogte. In het tweede kwartaal van 2020 informeren wij u over de eerste ervaringen en inzichten die we hebben opgedaan.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,
de gemeentesecretaris van Laarbeek,

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of loops and a long horizontal stroke extending to the right.

A.C.J.M. de Kroon

de burgemeester van Laarbeek,

A handwritten signature in black ink, featuring a stylized 'F' and 'L' followed by 'Meijden'.

F.L.J. van der Meijden